

KIZILKAYA TARİHÇESİ

Antalya Vilayet Tarihinden edinilen bilgilere göre, KIZILKAYA 'nın tarihi M.Ö.1295 Etiler zamanında PİSİDYA Cumhuriyeti devrine gitmektedir.

Pisidya Cumhuriyeti, Eti imparatorluğu'na bağlı, içişlerinde bağımsız bir devlet idi. Pamiiya, Karyalika gibi diğer küçük devletlerle komşu bulunuyordu. Pisidya 'nın çevresinde bulunan diğer küçük devletlerden bazıları şunlardır. KOMABE (Garipçe), KRATOPOLİS (Kızılkaya), LEGOST (Büyük Köy Yakası), POGLA (Çomaklı), VEBRE (Bozova), TERMESUS (Güllük Dağı) gibi.

Kızılkaya tarihi daha sonra , Roma - Bizans Devri , Selçuklular Devri , Hamitoğulları ve Teke Beyliği Devri, Osmanlılar Devri olmak üzere 5 ana bölümden oluşmuştur.

Osmanlı Araştırmaları Vakfı'nın yaptığı incelemelerde Kızılkaya, Osmanlılar devrinde Konya eyaletinin Antalya sancağının Kızılkaya kazası olarak geçmektedir.

O dönemlerde Kızılkaya 'da " Vergi Defterleri " tutulmaktaydı.

Osmanlı Araştırmaları Vakfı'ndan Kızılkaya ile ilgili şöyle bir yazıya rastlanmaktadır:

" Defterlerden çoğu tek sütun üzerine tanzim edilmiştir. Pek az da olsa zaman zaman çift sütun üzerine tanzim edilen defterlere de rastlanmaktadır. 1296 no 'lu Yörükân -ı Ankara Defteri bu tarzda tutulan defterlerden biridir. 1256 tarihli Antalya'ya tabi Kızılkaya kazası defteri ise vergi mükellefinin sahip olduğu malları satır satır ve alt alta kaydetmektedir.

"1256 sayımında defterlerin başında, defterin nereye ait olduğuna dair zaman zaman geniş bilgilere yer vermektedir. Antalya Kızılkaya kazası köylerine ait defterin başındaki açıklama şöyledir:

" Bu def'a Tanzimat-ı Hayriye usulünce müceddeden tahrirlerine irade-i şahane ta'alluk eden kazalardan Teke sancağında Antalya'ya tabi Kızılkaya kazasının kuralarından Bademağacı'nda kain ahaliilerin emlak ve arazi kıymet-i hakikiyelerine mübeyyin defteridir." diye geçmektedir.

İncelemelerden de anlaşıldığına göre Osmanlı Devri'nde Kızılkaya önemli ve adı bilinen bir yerdi .

Emekli öğretmen Abdullah Uluşan'ın 1960 yılında yaptığı Pazaravdan Köyü incelemesinde köyün tarihçesini anlatırken, Kızılkaya ile ilgili bilgilere rastlanmaktadır .

PAZARAVDAN KÖYÜ TARİHÇESİ

Köyün ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu kesin olarak bilinmemekle beraber, halk arasında köyün kuruluşuna ait bazı rivayetler dolaşmaktadır. Bu rivayetler şunlardır:

- Köyün avcılar tarafından kurulduğu ,
- Köyün Koca Tosun ismi ile maruf birisi tarafından kurulduğu ,
- Köy ilk önce bugünkü köy hudutları içerisinde dağınık bir halde imiş. Köyün bir kısmı Köy önü, bir kısmı Arap yurdu ve bir kısmı da Koca yatak denilen yerde kurulmuş olup, sonra da bugünkü yerine taşınmışlardır. Yukarıda sayılan rivayetlerin en uygunu (a) bendinde yazılan rivayet olduğu sanılmaktadır.

Köyün tarihi epeyce eskidir. Köy tahminen kurulu "600 yıl" olmuştur. Köyün kuzey tarafında 45 dakika mesafede "Asar" denilen bir tepe mevcuttur. Bu tepede eski Selçuklular'dan kalma su sarnıçları ve basit surlar vardır. Köyün 48 dakika kuzeyindeki Kızılkaya denilen yerde her hafta "Cuma" günleri tarihi bir pazar kurulur. Köyün ilk adı Avdan olup Pazar kelimesi Kızılkaya'da kurulan Pazardan alınıp Pazaravdan olmuştur. İncelemeden de anlaşıldığı üzere önce Pazaravdan'da yaşayan atalarımız zaman içerisinde Kızılkaya'ya taşınarak bugüne kadar gelmiştir.

PAZARAVDAN MİLLİ EĞİTİMİ

Köyümüz Pazaravdan , etrafındaki yörelere göre milli eğitim sahasında bir hayli ileri durumda olmuştur .

1912 yılında eski arap harfleri ile eğitim yapan okul (mektep) açılmış , ilk hoca (öğretmen) olarak Karapınar köyünden Ömer Hoca atanmış. O zaman köyde müstakil okul yokmuş . Üzeri dam örtülü caminin girişindeki bir oda okul olarak kullanılmış. 1920 li yıllara kadar Ömer Hoca , köyde eğitim ve öğretimi sürdürmüştü. Ömer Hoca ' nın kendi köyüne gitmesi ile boşalan hocalığa , Bademağacı köyünden Bekir Hoca atanmış , 1928 yılına kadar çalışmış . 1928 yılında yeni Türk Harflerinin kabulü ile Bekir Hoca ' nın yerine Yeşilova Düğür köyünden Hüsnü Hoca (öğretmen) atanmış. Hüsnü Hoca , çok kısa bir süre sonunda Hasan Uysal hoca ile becaşmış etmiş . Hasan Uysal köyümüze gelmiş. 1928 yılında köylülerin emek ve katkıları ile okul yapımına başlanmış . 1931 yılında okul eğitim ve öğretime hazır hale getirilmiş. O tarihten itibaren eğitim ve öğretim aynı okulda üç sınıflı olarak hizmet vermeye başlamış . 1942 yılında beş sınıflı olarak çalışan okuldan ilk mezun olanlar şunlardır :

* Durali Güngör , Ali Tunç , Namık Cilde , Osman Uluslan , Mehmet Önal , Hatice Uysal , Şerife Manav , Şerife Can , Mediha Çelik , Fatma Aygün , Fatma Şen ve Sabriye Gökçe ' dir .

1949 yılına kadar tek öğretmenin çalıştığı okulumuzda 1949 yılında Abdullah Uluslan 'ın tayini ile iki öğretmen görev yapmıştır. 1956 yılında Abdullah Uluslan ' ın askere gitmesiyle boşalan öğretmenliğe Musa Yöntem atanmış , 1957 yılının Haziran ayında Musa Yöntem askere alınmış , aynı yılın Eylül ayında Hasan Uysal emekli olmuştur . Boşalan öğretmenliğe Manisa ilinden Muzaffer Ayyıldız atanmış , 1957 yılı Kasım ayı sonunda askerden terhis olan Abdullah Uluslan Ürkütü köyüne atanmış , fakat köylülerin arzusu üzerine vilayete gönderilen heyet Abdullah Uluslan ' ı köye tayin ettirmişler , Muzaffer Ayyıldız öğretmen de Ürkütü köyüne gitmiştir . Daha sonra köyümüz okuluna 1958 yılında Mehmet Uysal atanmıştır. 1963 yılı Eylül ayında Bucak Hürriyet Okulu Müdürlüğüne atanan Abdullah Uluslan ' ın yerine Selahattin Erkan ' ın tayini olmuştur . Mehmet Uysal ' ın Bucak ' a tayini ile yerine Ahmet İnal atanmış , bir müddet sonra Selahattin Erkan ' ın Kızılkaya ' ya , Ahmet İnal'ın Bucak ' a tayininden sonra Bayram Altınay , onu müteakiben Saadet Bulut tayin edilmiştir . Pazaravdan köyünde yeteri kadar öğrenci kalmayınca , okul kapatılıp Kızılkaya' ya getirilmiştir .

1957 yılında yapımına başlanan tek derslikli ve idare odası olan okul tamamlanarak 1958 yılında Kızılkaya Pazarı İlkokulu olarak eğitim ve öğretime başlamıştır . İlk öğretmen Bayram Akkuş ' tur . 1959 yılında Yusuf Uçar ile yoluna devam eden okula sıra ile Musa Çotur, Selahattin Erkan , Sükrîye Bülbül , İsmet Şen , Erol Atasoy , Ahmet Ak , Mevlüt Motor , Mustafa Sağdıç , Ramazan Özmen , Bayram Altınay , Nebahat Altınay , Durali Demirci öğretmen olarak atanmışlardır . Okulumuz daha sonra eski ilkokul (şuanda boş) binasında eğitim öğretime devam etmiş olup temel eğitime geçilmesiyle şimdiki binasına taşınmıştır .

Orta kısım ise Kızilkaya Orta Okulu olarak 1969 - 1970 öğretim yılında bir ara fırın olarak kullanılan ve şuanda boş olan binada eğitim ve öğretime başlamıştır . İlk müdür olarak Ali Rıza Altuğ atanmış , daha sonra sıra ile Yusuf Ayan (1972) , Osman Ekinci (1979) , Turan Özcan (1980) , kasabamız orta okulunda müdür olarak hizmet etmişlerdir . Okulumuzun ilk 1972 mezunları şunlardır ;

* Abdurrahman Duman , Doğan Aygün , Mehmet Şen , Mehmet Bülbül , Şaban Ayyıldız , Mehmet Kaya , İsmail Özer , Niyazi Çeltikçi , İbrahim Sağdıç , Mehmet Çelik , Murat Tulum , Necati Sağdıç , Fahri Ergen , Mehmet Öztürk , Mehmet Özcan , Sezai Şen , Emin Yıldırımlar , Emin Yağcıoğlu , Aysena Bacak , Halil Uğur , Hüseyin Şanlı , Veli Kaya , Mustafa Yüksel , Yaşar Motor ve Fatma Motor dur .

Okulumuz 1982 - 83 öğretim yılında temel eğitim uygulamasına geçilmesiyle şu anda ki binamıza taşınmış , Kızilkaya ilkokulu ile Kızilkaya Orta Okulu birleştirilip Kızilkaya Temel Eğitim Okulu adı altında eğitim ve öğretimi sürdürmüştür. 1983 - 1984 öğretim yılında ilköğretim uygulamasına geçilmesiyle Kızilkaya İlköğretim Okulu adını almıştır . Okulumuzda Turan Özcan 1990 yılına kadar müdür olarak devam etmiş , daha sonra İsmail Aksoy (1991) , Mevlüt Motor (1994) , Bekir Avdanlı (1998) ve Alpaslan Çelik 2001 yılında müdür olarak hizmet etmişlerdir .

NÜFUS

Kızilkaya'nın 1980 yılında resmi nüfusu 1774 kişi olarak belirlenmiş, 1985 yılında ise bu rakam 2003 kişiye ulaşarak %13 artış göstermiştir. Bu artışın nedeni Kızilkaya'da iş olanaklarının artması ve çevre köylerden Kızilkaya'ya olan göç olarak gösterilebilir. O yıllarda kızilkaya çevre köylerdeki vatandaşlar için cazip bir yerleşim yeri olarak tanınmış ve Kızilkaya'ya bağlı köylerden vatandaşlar gelerek buraya yerleşmişler ve bu sebeple hem işgücü artışı olmuş hem de üretim artmıştır. 1990 yılında ise bu rakam %34 artış göstererek 2687 kişi olarak resmîyet kazanmıştır. 1997 yılında Kızilkaya'nın nüfusu 2189 olarak belirlenmiş, 2000 yılındaki ise bu rakam 2836 kişi olarak ortaya çıkmıştır. En son yapılan Adrese Dayalı Nüfus Sayımı Kayıtlarına göre Kasabamız nüfusu 2010'dur. Son yıllarda Kızilkaya çevre il ve ilçelerde, hava sirkülasyonu ve yerleşim yeri itibariyle güzel bir belde olması ile tanınmış ve değişik yerlerden insanlar gelerek buralarda yazlık evler yapmışlar ve bir çoğu da Kızilkaya'ya kalıcı olarak yerleşmişlerdir. Ayrıca Kızilkaya halkının sıcakkanlılığı ve misafirperverliği gelen kişileri olumlu yönde etkilemiş ve dışarıdan gelen insan sayısında artış gözlenmiştir. Günümüzde Kızilkaya sınırları içerisinde bulunan AS Çimento Fabrikasının kurulmasıyla Büyük bir istihdam sağlanmış ve ileriki yıllarda Kızilkaya nüfusunun daha fazla artış göstereceği düşünülmektedir.

SAĞLIK

Kasabamızda önceki yıllarda 1 doktor, 2 ebe, 1 hemşire, 1 memur ve 1 hizmetli ile toplam 6 kişilik sağlık personeli göre yapmakta idi, fakat Aile Hekimliği sistemine geçiş nedeni ile diğer personeller merkeze alınmış ve şu anda Kasabamızda 1 Aile Hekimi ile 1 ebe hizmet vermektedir.

Sağlık Ocağımız yanında, Jandarma Karakolu, Ziraat Teknisyenliği, Tarım Kredi Kooperatifi ve PTT Şubesi halkımıza hizmet vermektedir.